

זוהי אחת הטענות המדומות ביותר בטפ שותן שהושמעו אי פעם על מיבצע צבאי. אם הסכימה ממשלת המלך סארוק למשא ומתן, הרי לא עשתה זאת מתוך רגש פאציפיסטי. היא עשתה זאת מפני שהיתה זאת הדרך היחידה להציל את צבאה בעזה.

ניתוק מוחלט של צבא זה ברצועת עזה לא יכול היה, איפוא, לערער שום החלטה פאציפיסטית טובת-לב. להיפך, הוא היה מחמיר עד אין שיעור את מצבה של ממשלת מצרים, ומאלץ אותה לגשת למשאומתן ב"חפזון גדול יותר, ועם נכונות רבה יותר לויתורים. במקום להופיע ברודוס כמנצחים, הנענים באירצון לפקות האו"ם, היו המצרים מופיעים כיריב מנוצח, אשר מכתבים לו תנאים.

אין שום ספק שבמקרה זה היתה ועידת רודוס מוידרה לא שביתה נשק חסרת ערך, שהופרה כבר למחרת היום, אלא לפחות שלום פורמלי, תוך ויתור מצדו על רצועת עזה.

ההגיון הצבאי והפוליטי יכול לתאר לעצמו רק נימוק אחד לנסיגה המבוהלת מאברעגילה. אולם נימוק זה היה רחוק

כיבוש ניצנה הנוצח על ידי הצלם הצבאי האנס קאופמן בתצלום שמימן. על סמך תצלום זה צייר אחד הציירים את התמונה הגדולה (למעלה) התלויה כיום בחדרו של דוד בן-גוריון במשרד-הבטחון — מזכרת עגומה לתבוסה המדינית שסתמה את הגולל על הנצחון בדרום.

הליידי רגזה, מחתה בחוקף על העלבון, ביקשה התנצלות. אולם אט אט חדרה בה ההכרה כי מליון לירות הן סכום שאי אפשר לסרב לו. היא אמרה ללורד שהיא מוכינה.

«אם כן, שאל הלורד, האם את מוכנה לבלות עמי את הלילה תמורת שתי לירות וחצי?»

הפעם לא יכלה הליידי עוד להתאפק. «אדוני, קראה בחימה שפוכה, למה אתה חושב אותי?»

«מה שאת», השיב הלורד, «כבר קבענו. עכשיו השאלה היא רק — מה המחיר?»

בלידה של אבו-עגילה דמתה ה-מדיניות הישראלית לאותה ליידי כבורה. היא עשתה צעד גורלי ש-לא נבע בשום צורה שהיא מן ה-אינטרסים של המדינה. היא הש-תעברה לאינטרסים של מדינה זרה. ואחרי שעשתה זאת פעם, שוב אי אפשר היה לסרב בפעם השנייה.

עובדת ההשתעבדות נשאה, ורק המחיר ירד מדי פעם. כדי להפסיק את עבודות החולה איימו בביטול המענק. כדי להפסיק את פעולות התגמול מאיימים עתה באי משלוח נשק. כדי למנוע מלחמה מונעת מ-אימיים בנויפה של «פוייה!»

בלידה של אברעגילה מכה מדינית ישראל את זכות-הבכורה שלה, את עצי מאותה, תמורת נזיד-העושים של הסכמה מצרית לשביתת-נשק. המדיניות הישראלית איבדה את בתוליה — נכס שאי אפשר להחזיר בשום מחיר שבעולם.

מאותו לילה, לפני שש שנים, איבדה ממשלת ישראל את עצמאותה. עצמאות זו, שנרכשה בדם הלוחמים, נולדה בשדה-הקרב של מיבצע נחשון, באפריל 1948, והיא מתה בשדה-הקרב של מיבצע חורב, בסוף דצמבר של אותה שנה.

באבו-עגילה אבד הנצחון של מלחמת העצמאות, והסיכוי המעשי היחיד לזכות שלום עם ממשלות ערב. כיום נלמה שאנו עוד עתידיים לזכר בגלל אותה לילה, את חייהם של צעירים רבים.

כללית של צבאות ערב, ולהתערערות הממשלים במדינות אלו, עד להפיכה סוציאליסטית במצרים...»

במלחמה אחרת, צה"ל נסוג כדי לשמור על המשטרים הרקובים, העוינים והריאקציוניים ביותר ב-מרחב הערבי ולהשאיר על כסאו את אותה בוכת-השומן, המלך פא-רוק, למשך כמה שנים נוספות.

אני משוכנע לחלוטין כי זוהי העדות המתקרת ביותר לאמת.

דיחה אנגלית מפורסמת מאד מספרת על הלורד האנגלי אשר פגש בבחור רזה בלונדון מסחררת, ושאל אותה בדרך אגב אם היא מוכנה לבלות עמו את הלילה, תמורת מליון לירות.

הליידי הסמיקה מרוב עלבון ופרצה ב-דברי זעם. אולם הלורד השתלל להרגיעה. אחרי הכל, אמר, היא יכולה לסרב. הוא רק שאל שאלה.

מיד אחרי המאורע? «השגריר דרש במפגש ובנימוס דיפלומטי כי צבא ההגנה לישראל יסוג מהשטח לפני משורת הגבול המדיני (של פלשתינה). אל דרישה זו נלוותה את-ראה, כי אם לא תיענה ממשלת ישראל — תראה ממשלת ארצות-הברית כחובתה לי-חזור לעיין ביחסה לישראל ובהכרתה את מדינת ישראל.»

מה המריץ את האמריקאים? גלילי, שהיה אז חבר מפ"ם המאוחדת, האמין כי האנ-גלים הם שהודיעו לאמריקאים כי «מפלתו של הצבא המצרי עלולה להתפתח לתבוסה

מלבה של ממשלת בן-גוריון כמו שרחוק השטן מלבו של חסיד יהודי.

לו החליטה ממשלת ישראל ב-אותו מועד שהאויב האמיתי של המדינה אינו המצרי, אלא הירדני, היה הגיון בהשגת הפסקת-אש מ-הירדן בחזית המצרית, כדי לאפ-שר את ריכוז כל הכוחות למסע אל הירדן.

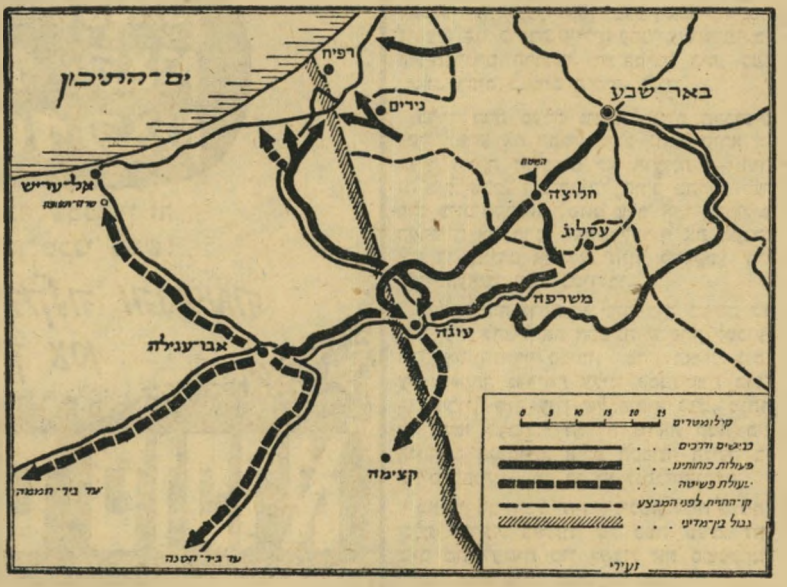
זה היה הגיוני מאד. אבל איש לא חלם על כך. שהרי המלך עבדאללה היה מומן בן-ברית חשאי של המדינות הישראליות. ברית זו, בחסות הבריטים, הבטיחה לעבדאללה את הנצחון האמיתי במלחמה — סיפוח פלס-טין הערבית לממלכתו המדברית. עבדאללה אף רמז לנציגים הישראליים, שביקרו אצלו בעצם ימי הקרבות, כי כונתו לכרות שלום עם ישראל בהזדמנות הראשונה.

אלא שכוננה זו לא הוגשמה מעולם — כפי שיכול היה לדעת מראש כל מי שהיתה לו הבנה מינימלית בעניינים ערביים.

חד האנשים המרכזיים במלחמת תש"ח, ישראל גלילי, שהיה במשך זמן מה סגן שר הבטחון, גילה את הנימוקים האמיתיים שגרמו לשואת אברעגילה: «שב-רירה של ממשלת ארצות-הברית הניח אול-טימטום על שולחנה של ישראל!»

תוכניות כיבושה של אל-עריש נפדו כענני-האבק שעלו בעקבות היחידות הנסור-גות מבסיסי הוניקה שנעזבו, סיפר גלילי ימים מעטים אחרי הנסיגה, אותה חזה אי-שית. «האנשים התנהלו לאטם, מדוכאים ו-שפופים». אחרי שכמה ימים קודם לכן «כל חילי ישראלי ראה את הנצחון כמונח בקוץ-סה».

מה קרה בינתיים, לפי עדותו של גלילי

מפת המיבצע, שפורסמה בספר הפלמ"ח, מבליטה את חשיבותן העצומה של אבו-עגילה ואל-עריש, ואת פוטנצי המיבצע הנועז שהביא את חיילי צה"ל אל עורף הצבא המצרי.